

Holder

Nordsamische Wikipedia

Eine Enzyklopädie aus der Tundra

WikiCon 2017, Leipzig 08.-10.09.2017

Irreducibel; <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Syterskalet.jpg>; CC BY-SA 3.0

Lappläger vid Luossajärvi.

Public Domain; DivadH; <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:16001000395484-Kiruna-Riksantikvarieämbetet.jpg>

Nasjonalbiblioteket; https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lapper_og_Reinsdyr.jpg; CC BY-SA 2.0

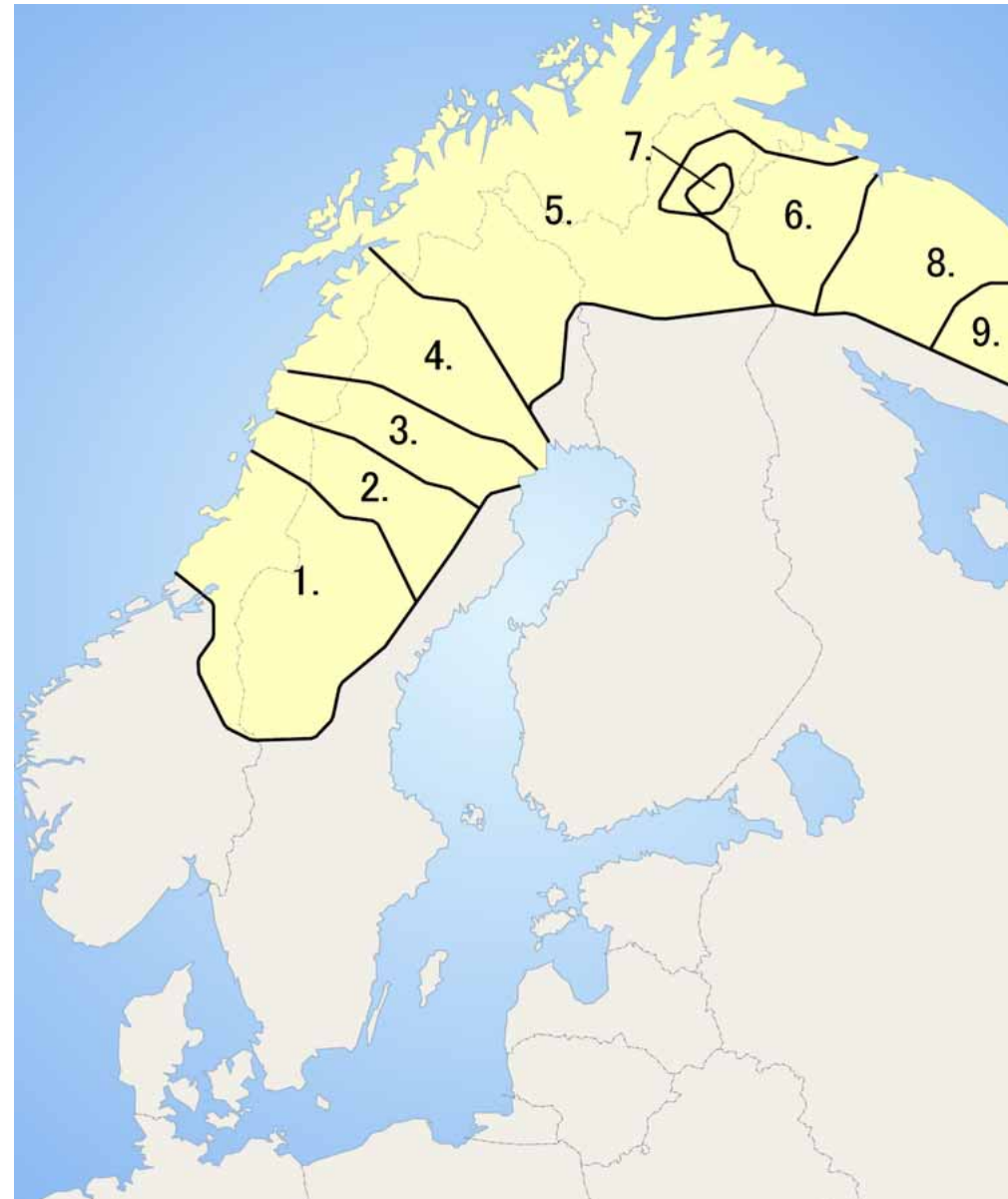

Morsan; https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sami_family-easter.jpg; CC BY 2.0

Tsui; https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Reindeer_farm,_Inari,_Suomi_-_Finland_2013-03-10_f.jpg; CC BY-SA 3.0

Samische Sprachen

1. Südsamisch
2. Umesamisch
3. Pitesamisch
4. Lulesamisch
5. Nordsamisch
6. Skoltsamisch
7. Inarisamisch
8. Kildinsamisch
9. Tersamisch

Sprachbeispiel

„Sami-Schule“:

- Finnisch
- Nordsamisch
- Skoltsamisch
- Inarisamisch

Maasaak, CC BY-SA 4.0,
Wikimedia Commons

Unterdrückung

Bis in die 1970er Jahre wurde die samische Kultur und die samischen Sprachen in Norwegen, Schweden und Finnland massiv unterdrückt. In den Schulen wurden die Schüler bestraft, wenn sie beim Samischsprechen „erwischt“ wurden.

Samische Sprachen

- 1. Südsamisch: ca. 700
- 2. Umesamisch: ca. 20
- 3. Pitesamisch: ca. 10
- 4. Lulesamisch: ca. 800
- 5. Nordsamisch: ca. 17.000
- 6. Skoltsamisch: ca. 400
- 7. Inarisamisch: ca. 250
- 8. Kildinsamisch: ca. 650
- 9. Tersamisch: ca. 20

Jeltz; https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sami_flag.svg; public domain

H.M. Kongen taler; [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:H.M._Kongen_taler_\(10345062316\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:H.M._Kongen_taler_(10345062316).jpg); CC BY-SA 2.0

sewiki

Oktober 2015: mehr oder weniger inaktiv

6 golggotmánnu 2015

- (User rename log); 10:38 . . Steinsplitter ([ságastallan](#) | [rievdatusat](#)) renamed user **Homo** (0 edits) to **Homo ergaster** (*Per :m:SRUC*)

4 golggotmánnu 2015

- (User rename log); 08:25 . . Steinsplitter ([ságastallan](#) | [rievdatusat](#)) renamed user **Seskfabrega** (0 edits) to **EI-Þábrega** (*Per :m:SRUC*)

2 golggotmánnu 2015

- (User rename log); 14:26 . . Steinsplitter ([ságastallan](#) | [rievdatusat](#)) renamed user 0) **دالبا** edits) to **Dalba** (*Per :m:SRUC*)
- (User rename log); 05:43 . . Jmvkrecords ([ságastallan](#) | [rievdatusat](#)) renamed user **Malmö-enwiki** (0 edits) to **NotLoveland** (*see m:Special:G/18188*)

30 čakčamánnu 2015

- (User rename log); 19:20 . . Steinsplitter ([ságastallan](#) | [rievdatusat](#)) renamed user **TheChampionMan1234** to **Champion** (*Per :m:SRUC*)
- (erohus | hist) . . Geavaheaddji:Doc Taxon/monobook.css; 18:36 . . (+110) . . **Doc Taxon** ([ságastallan](#) | [rievdatusat](#)) (*new .css*)
- (erohus | hist) . . Geavaheaddji:Doc Taxon/monobook.js; 18:36 . . (-795) . . **Doc Taxon** ([ságastallan](#) | [rievdatusat](#)) (*new .js*)
- (User rename log); 06:26 . . Steinsplitter ([ságastallan](#) | [rievdatusat](#)) renamed user **Roter Frosch** (0 edits) to **Tommes** (*Per :m:SRUC*)

29 čakčamánnu 2015

- (erohus | hist) . . **Coca-Cola**; 17:51 . . (+61) . . **Ralf Roletschek** ([ságastallan](#) | [rievdatusat](#)) [*máhccat*]

28 čakčamánnu 2015

- (erohus | hist) . . **Wikipedia:Gáffestohpu**; 18:18 . . (+1 006) . . **MediaWiki message delivery** ([ságastallan](#) | [rievdatusat](#)) (*→Reimagining WMF*)
- (erohus | hist) . . **Wikipedia:Gáffestohpu**; 16:56 . . (+1 006) . . **MediaWiki message delivery** ([ságastallan](#) | [rievdatusat](#)) (*→Reimagining WMF*)

27 čakčamánnu 2015

sewiki

Oktober 2015: mehr oder weniger inaktiv

Erenoamáš

Ođđa siiddut

Ođđa siiddut

Nammagomuvuohta

Invert selection

Tag filter:

Geavaheaddjidovaldat:

[Čiega sisalloggen geavaheddjiid](#) | [Čiega bohtaid](#) | [Čájjet redirects](#)

 Davvisámegiell Wikipediaas ii gávdno dán siiddu
Sáhtát álggahit artihkkala **Ođđa siiddut**.

[Personsuodjalus](#) [Wikipedia birra](#) [Ovddasvástadusfriddjavuohta](#) [Developers](#) [Mobiilla veršuvdna](#)

Startseite

Portála:Ovdasiidu

Bures boahтин sámegiell Wikipedia

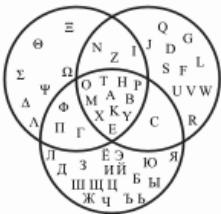
friddja diehtosátnegirjá!

Vahku 42 válljejuvvon artihkal

Wikipedia:Vahku artihkal/Vahku 42, 2015

[Arkiiva](#) – [Evttot artihkkaliid](#)

Dihitetgo ahte...

- ...«ukulele» lea [havájjagiel](#) loatnasátni?
- ...[máivi](#) láve leat 5 cm rájes gitta 20 cm guhkki?
- ...[Buolbmátjávrr](#)i čiekŋaleamos báiki lea 35 mehtera čázi vuolde?
- ...[Venn-diagrámmaid](#) geavahišgođii matematihkar ja filosofa [John Venn](#)?
- ...[Yan Nawa](#) guovllus [Bangkokis](#) ášset badjelaš 100 000 olbmo?

«Dihitetgo ahte» — Unna diđožat Sámegiell Wikipedia ođđaseamos artihkkaliiguin.

Wikipedia birra

Wikipedia lea friddja die geavaheaddjit miehtá má almmolaččat. Maid **Don** : artihkkaliid, dahje álggat artihkkaliid dáro-, ruota-, álggii jagis 2001 ja dál g; Wikipedias.

Loga eambo Wikipedia

Mo sáhtát veahkeh

Wikipedia dárbaša du v artihkal.

Maid **DON**, vaikko dus ii artihkkaliid dahje viiddidi beroštupmi. Das vuolde

[Logijahki](#) • [Mántta-Vilppula](#) • [Län](#) • [Sákkáha](#) • [Dovva](#) • [Fulkaátna](#)

Artikel „Valkeakoski“

Valkeakoski

Dán artihkkalis soitet leat čállinfeailat. Jus háliidat, de divo daid ja váldde eret dan málle. Giitu!

Málle:Oarje-Suoma leana gielddat

Valkeakoski gielda

[[Fiila:|75px|]]

[[Fiila:{{{kártta}}}|90px|]]

Riika

 Suopma

Eanangoddi

Pirkanmaa eanangoddi

Guovlogielda

Lulli-Pirkanmaa guovlogielda

Neahttasiiddut

Wikimedia Commonsis lea eanet materiála, mii laktása suorgái: **Valkeakoski**

Kategori (+): Oarje-Suoma leatna | (+)

Navigationsleiste Oslo

Málle:Bajilčála

[čiega]

[[Fiila:Málle:Gowa|left|Málle:Govasturrodatpx]] [[Málle:Sisdoallu]]

Málle:Bajilčála

[čiega]

[[Fiila:Málle:Gowa|left|Málle:Govasturrodatpx]] [[Málle:Sisdoallu]]

Kategorijat (+): [Norgga gávpogat](#) | [Eurohpá oaivegávpogat](#) | [Oslo](#) | [Guovllut Oslo fylkkas](#) | (+)

Artikel „Rentier“

Artihkal | Sággastalen | [Loga](#) | [Rievdat](#) | [Rievdat gáldu](#) | [GeahČa historjá](#) | [Eanet](#) |

Boazu

Do not check any button if you do not speak Sami

Dát artihkal lea oita Sámegeiel Wikipedia deheálemos artihkalin, ja danne mi sihtat de árvoštallat dan. Deaddi dan boalu mi čájeha du oavviva artihkale birra.

Hui buome | Oalla buorre | Oalla heittot | Hui heittot

Dán artihkalea seittat leat **dáliteaset**. Jus hállit, de divo maie ja váirte ean man mále. [Gitu!](#)

Boazu (Rangifer tarandus) lea **goddealli**, ja gullá Cervidae nállái. Boazu gávdno Eurohpa, Ásia ja Davi-Amerihká daviguovttuin.

Sisdoallu [[Eige](#)]

- 1 Goddi
- 2 Bohcco čoarvvit
- 3 Boazodoallu
- 4 Gáldut
- 5 Girjalašvuotta

Goddi [[rievidat](#) | [edit source](#)]

Goddi lea vilda boazu, muhto boazu ja goddi lea vuolginđassái seammá ealli.

Bohcco čoarvvit [[rievidat](#) | [edit source](#)]

Boazu čállá ovdai ragaha. Varis boazu čállá juo čakčamánuis. Njijgelas tere maidái čatát mudai ii šatta ragahá ^[1]

Boazodoallu [[rievidat](#) | [edit source](#)]

Váldoartihkal: **Boazodoallu**

Boazodoallu lea go bohccot hoitojuvvojit oibmuin muhtin ráddjejuwon guovilus.

Boazodoallu Sápmái

Gáldut [[rievidat](#) | [edit source](#)]

1. ↑ Uta! 2010s. 12.

Girjalašvuotta [[rievidat](#) | [edit source](#)]

- Gun Margret Uta! "Bovtsen guemieht", Čálliidlagáduš", 2010 ISBN 978-92-9263-017-7

Boazu Oetnegáki 67

Bohcco vilda 67

Boazu šalla 67

[↻](#) Dát Wikipedia-artihkal lea oalle oaneháš. Don sáhtát veahkehit Sámegeiel Wikipedia ja viiddidit artihkalea.

Kategoriijat (+): [Njijčehasat](#) | [Goddeallit](#) | [Pages using ISBN magic links](#) | (+)

Artikel „Rentierhaltung“

Artihkal [Ságastallan](#)

Loga

[Rievdat](#)

[Rievdat gálddu](#)

[Geahča historjá](#)

Eanet ▾

Oza

Boazodoallu

Boazodoallu lea daviriikkain ja Ruoššas, eanáš sápmelaččaid hárrjehan ealáhus. Boazodoallu earrána omiid dikšumis das, ahte **bohcot** besset eallit friidjan. Boazodoalus lea geavahusas balggosortnet ja mađut.

Historjá [\[rievdat | edit source \]](#)

Sápmelaččat leat juo don dolin álgán bivdit gottiid. Dasto kekse álgit guođohit gottiid ja dás boazodoallu álggii. Bohcco leat guođohan das leahkki materiálad dihtii dego bierggu, čoarwiid ja náhkki. Álggos bohccuid goađohedje siidaortnega mielddi. Siidii gulle dábálažžat bearaš dahje sohka. Dasto 1800-logu loahpas Ruošša keaisár mearridii lágádit balggosortnega.

Boazodoallu dán áigge [\[rievdat | edit source \]](#)

Dán áigge lea ainge balggosortnet. Buot badjealbmát gullet muhtun balgosii. Balgus dikšu lahkaáššiid. Bohcuid merket juohke jage guktii dahje dárbbu mielde eanet. Merken dáhpáhuvá bigálusas, gos merkema lassin vuvdojuwo ja njuwojuwo badjelmeare bohcuidd. Bigálastin dáhpáhuwo nu, ahte vuos mearkkahis bohccot nummerastujuwo, dasto daid addet johtit iežas álddu lusa. Dasto čierpmat juogo gessojuwo njuowamii dahje vuovdimii, dahje merkkejit ja luiddet várrái. Seamma dahku maiddái eará bohccuidda. Luiddon bohccuidda dábálažžat bidjet vuos mahtudalkkasa. Váris dasto badjeolbmot fáktejit bohccuid ja bibmet daid giđđat. Bohccuid maiddái sáhtá váldit ruoktut biebmanlahkai. Ná dahku ovddamearkka dihtii juos boazu lea boazus dahje dat lea gilvaheargi.

Kategoriija (+): [Boazodoallu](#) | [\(+\)](#)

aber auch ...

- <https://se.wikipedia.org/wiki/Manga>
- https://se.wikipedia.org/wiki/Eadni_Teresa

Bemühung um Reaktivierung

Herbst 2015 bis Frühjahr 2016

- Reparatur aller Vorlagen
- Startseite: Artikel des Monats
- Ergänzung von Stubs zu Gemeinden in Finnland
- Mail an ehemalige Aktive
- Sitenotice mit Aufruf zur Mitarbeit
- Anfrage an WM Sverige, WM Norge, WM Suomi
- Anfrage an Universitäten

Bemühung um Reaktivierung

Kauhava

Dán arthkkalis soitet leat čállinfeailat. Jus háliidat, de divo daid ja váldde eret dan málle. Giitu!

Málle: [Oarje-Suoma leana gielddat](#)

Kauhava gielda

[[Fiila:|75px]]

[[Fiila:{{{kártá}}}|90px]]

Riika

 Suopma

[Neahttasiiddut](#)

Kategori (+): [Oarje-Suoma leatna](#) | (+)

Bemühung um Reaktivierung

Kauhava

Dán artihkkalis soitet leat **čállinfeallat**. Jus háliidat, de divo daid ja váldde eret dan málle. Gitu!

Kauhava lea **Suoma** gávpot **Lulli-Pohjanmaa** eanangottis. Dan rádjegiellat leat **Evijärvi**, **Isokyrö**, **Lappajärvi**, **Lapua**, **Pedersören kunta**, **Seinäjoki**, **Uusikaarlepyy** ja **Vöyri**.

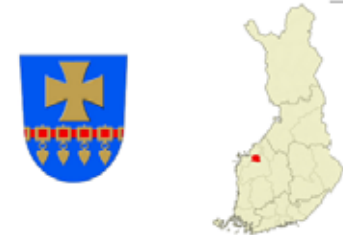
Gilit [rievdat | edit source]

Alakylä, Annala, Eteläranta, Fräntilä, Hatunkylä, Hirvijoki, Hopiavuori, Huhtamäki, Kantola, Karjanlahti, Kauhava, Kettula, Kleemola, Kosola, Lauttamus, Lummukka, Matsomppi, Mäenpää, Mäki-Hannus, Orava, Pelkkikangas, Pelkola, Pernaa, Pukkila, Ruotsala, Renko, Sippola, Varpula, Varvas, Vilinikka, Ylikylä

Liŋkkat [rievdat | edit source]

 [Wikimedia Commons](#) lea eanet materiála **Kauhava**

Kauhava gielda

Riika	+ Suopma
Eanangoddi	Lulli-Pohjanmaa eanangoddi
Guovlogielda	Seinäjoki guovlugielda
Vuoddudanjahki	1867
Vilodot	1 328,10 km²
Olmmošlohku	16 598 (2016)
Giella	suomagiel

Politihkka

Sátnejodiheadji Markku Lumio

[Neahtasiiddut](#)

Lulli-Pohjanmaa eanangotti giellat

Alajärvi - Alavus - Evijärvi - Ilmajoki - Isojoki - Jalasjärvi - Karijoki - Kauhajoki - **Kauhava** - Kuortane - Kurikka - Lappajärvi - Lapua - Seinäjoki - Soini - Teuva - Vimpeli - Ähtäri

Ergebnisse

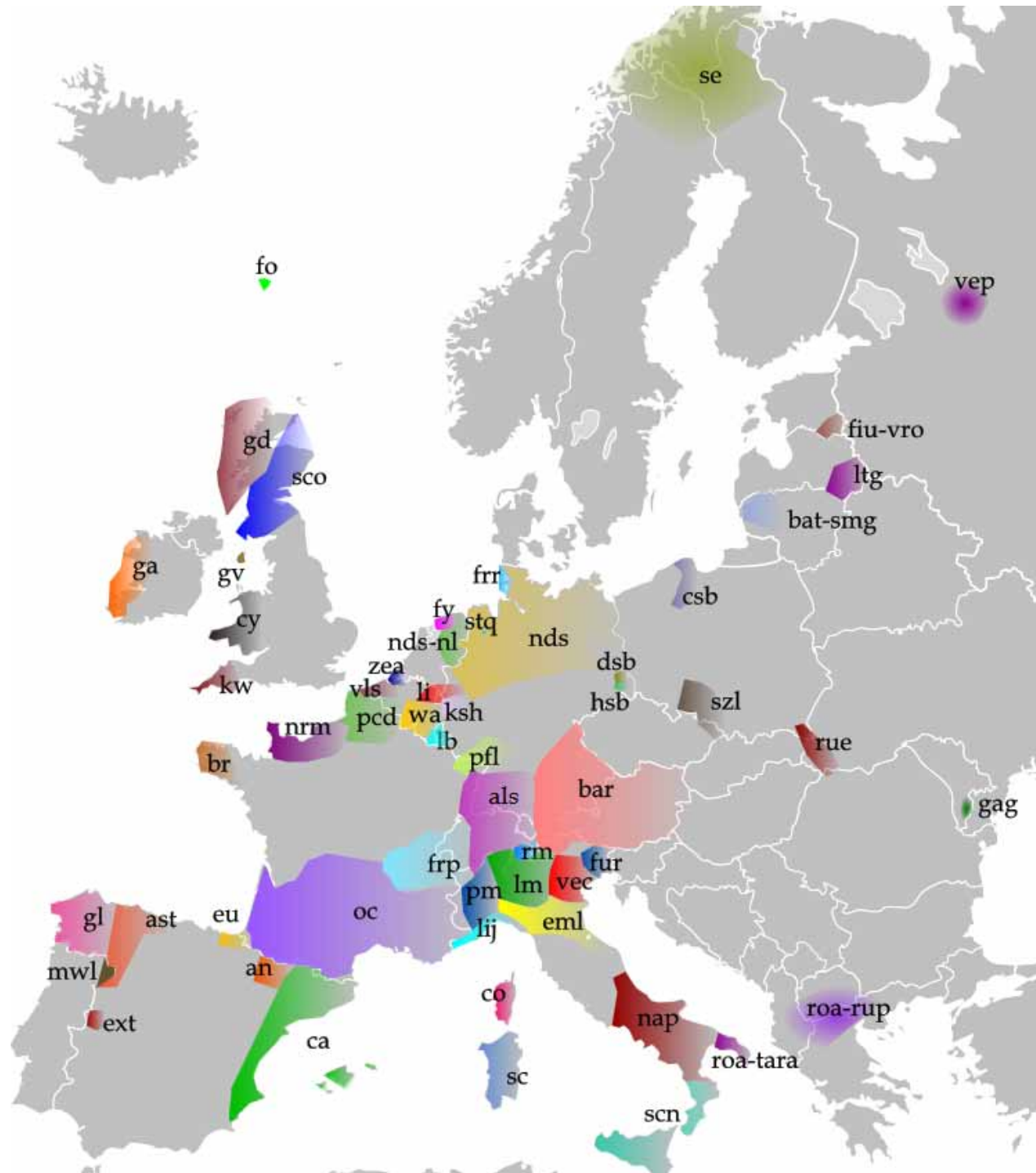
- Teilweise sind Ehemalige zurückgekommen
- Neuer User: SamiTranslator
- Projekt von Wikimedia Norge reaktiviert

Warum überhaupt Wikipedien in kleinen Sprachen?

“Wikipedia is first and foremost an effort to create and distribute a free encyclopedia of the highest possible quality to every single person on the planet in their own language.” (Jimmy Wales 2005)

„Jede Sprache, die man beherrscht, stößt ein neues Fenster zur Welt auf.“ (Els Oksaar)

„Die friesischen Wikipedias fy, stq und frr öffnen nicht nur ein Fenster für die Friesen auf die Welt, sondern auch für die Welt auf die Friesen.“ (Pyt Kramer)

Was lernen wir daraus?

- Wenige Muttersprachler > Wenige Aktive
- Anscheinend ist die Größe der als:wp, bar:wp, nds:wp eine Untergrenze:
 - 10-20 Aktive, 4-5 sehr Aktive
- Wenn Projekt nur von 1-3 Personen getragen wird, ist es mittelfristig meist gefährdet.
- Fehlendes Feedback
 - von anderen AutorInnen
 - von LeserInnen
 - aus der Gesellschaft